

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/50/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420201343
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6420201343.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, v právnej veci starostlivosti o maloletého B. Z., narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom Ul. X. hrdinov č. XXX/XX, XXX XX E. nad K., t.č. bytom Na M. č. XXX, XXX XX Y., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, dieťa rodičov - matky W. J., narodenej XX. XX. XXXX, trvale bytom Ul. N. č. XXXX/XX, XXX XX I. Z., t.č. bytom Ul. Na M. č. XXX, XXX XX Y. a otca B. Z., narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom Ul. X. hrdinov č. XXX/XX, XXX XX E. nad K., t.č. bytom Ul. Dr. V. č. X/XXX, XXX XX E. nad K., za účasti Krajskej prokuratúry Banská Bystrica, so sídlom Partizánska cesta 1, 975 62 Banská Bystrica, o zrušenie súdom uložených výchovných opatrení, o odvolaní kolízneho opatrovníka proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 19P/18/2020-35 z 21. mája 2020, takto

rozhodol:

I. Uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom z 21. mája 2020 vo výroku, ktorým návrh navrhovateľa v časti zrušenia dohľadu nad výchovou maloletého B. Buršíka zamietol (druhý výrok) a v závislom výroku o trovách konania (tretí výrok), p o t v r d z u j e.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým uznesením zo dňa 21. 05. 2020 zrušil výchovné opatrenie nariadené rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 19P/18/2016 zo dňa 23. 03. 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12CoP/5/2017 zo dňa 28. 09. 2017, ktorým bolo uložené matke maloletého dieťaťa (ďalej aj „matka“) spolu s maloletým dieťaťom podrobovať sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom (prvý výrok) a návrh navrhovateľa v časti zrušenia dohľadu nad výchovou maloletého B. Buršíka (ďalej aj „maloleté dieťa,“ resp. „maloletý“) zamietol (druhý výrok).

O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania (tretí výrok).

Z odôvodnenia uznesenia prvoinštančného súdu vyplýva, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom (ďalej aj „navrhovateľ,“ resp. „kolízny opatrovník“) sa návrhom doručeným Okresnému súdu Žiar nad Hronom dňa 23. 04. 2020 domáhal zrušenia súdom uložených výchovných opatrení s odkazom na rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 19P/18/2016 - 140 zo dňa 23. 03. 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12CoP/5/2017 zo dňa 28. 09. 2017 z dôvodu, že výchovné opatrenia plnia svoj účel a dôvody, pre ktoré boli súdom uložené, pominuli.

Súd prvej inštancie zistil, že maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu jeho rodičov. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 19P/18/2016-140 zo dňa 23. 03. 2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17. 10. 2017, bola zrušená náhradná osobná starostlivosť starých rodičov nad

maloletým B., ktorá bola nariadená rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 4P/73/2012-10 zo dňa 02. 05. 2012 a maloletý B. P. bol zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že nad výchovou maloletého bol určený dohľad a zároveň matke i maloletému bola uložená povinnosť podrobovať sa odbornému poradenstvu na L. poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom. Výchovné opatrenia boli uložené z dôvodu, aby bola matke poskytnutá dostatočná podpora na zvládnutie rodičovstva, prehĺbenie rodičovských zručností a dohľad z dôvodu rozptýlenia pochybností ohľadne spôsobilosti matky postarať sa náležite o maloletého, a to aj s poukazom na jej predchádzajúci alkoholizmus a psychický stav, ktorý si vyžadoval medikamentóznou liečbu.

Zo záverečnej správy z realizácie opatrenia spoločnosti Orchidea, n.o. súd prvej inštancie zistil, že rodina bola zaradená do programu „Opatrenia zamerané na zabezpečenie vykonávania odborných metód práce na prispôsobenie sa novej situácii v prirodzenom rodinnom prostredí a náhradnom rodinnom prostredí.“ Matka aktívne participovala na programe. V rámci intervencie boli aplikované odborné metódy pri zvládaní výchovy maloletého B.. Rodinná situácia bola pravidelne monitorovaná. Matka spolupracovala a snažila sa aplikovať získané rodičovské zručnosti pri zvládaní výchovy a zabezpečovaní starostlivosti o maloletého, u ktorého naďalej prebieha proces adaptácie na nové rodinné prostredie. Pretože maloletý B. je dieťa s problémovým správaním, v záujme jeho zdravého psychického, fyzického a sociálneho vývinu je nevyhnutná participácia všetkých členov rodiny.

Zo správy Základnej školy s materskou školou Štefana Moyzesa Žiar nad Hronom zo dňa 18. 05. 2020 súd prvej inštancie zistil, že maloletý B. dosiahol v I. polroku školského roka 2019/2020 prospech v priemere 2,57 - prospel. Zároveň v I. polroku dostal pokarhanie riaditeľkou školy za veľmi časté zabúdanie domácich úloh, pomôcok, vykrikovanie na hodinách a nevhodné správanie voči pani asistentke. Hneď na začiatku II. polroka školského roka 2019/2020 škola musela riešiť jeho spolupodieľanie sa na šikanovaní spolužiaka. Matka sa informuje o prospechu a riešení výchovných problémov maloletého, komunikuje so školou buď osobne, alebo prostredníctvom mailu. V prípade, že sa vyskytnú problémy, je ochotná prísť osobne do školy na pohovor. Pred vznikom mimoriadnej situácie a zatvorením škôl z dôvodu koronakrízy škola musela často riešiť nepripravenosť maloletého na vyučovanie a nerobenie domácich úloh. Po viacerých upozorneniach sa situácia mierne zlepšila. V súčasnej situácii dištančného vyučovania sa matka snaží pravidelne posilať domáce úlohy, občas je potrebné ju upozorniť. Matka počas osobných pohovorov udáva, že maloletý ju nerešpektuje, neposlúcha jej upozornenia. Maloletý B. je povahovo impulzívny, vzťahovačný, často chce byť stredobodom pozornosti. Pokiaľ sa veci nedejú podľa jeho predstáv, zvykne zvyšovať hlas, odmieta spolupracovať. Na hodinách býva aktívny a slušný. Maloletý chodí do školy čisto a vhodne oblečený, nosí desiatu a stravuje sa v školskej jedálni.

Matka súhlasila s návrhom na zrušenie výchovných opatrení.

Otec súhlasil so zrušením výchovných opatrení, pokiaľ splnili svoj účel.

Okresná prokuratúra Žiar nad Hronom vzhľadom na výchovné problémy s maloletým Petrom v školskom prostredí navrhla, aby súd prvej inštancie ponechal dohľad nad starostlivosťou matky.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 37 ods. 1, § 37 ods. 2 písm. b), d), § 37 ods. 7, 8 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj „Zákon o rodine“).

Podľa názoru súdu prvej inštancie bol návrh čiastočne dôvodný, a to ohľadne zrušenia výchovného opatrenia, ktorým súd uložil povinnosť matke s maloletým B. podrobovať sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žiar nad Hronom. Pokiaľ ide o nariadený dohľad nad starostlivosťou o maloletého, súd prvej inštancie dospel k záveru, že uvedené výchovné opatrenie plní svoj účel, avšak vzhľadom na výchovné problémy s maloletým B. najmä v školskom prostredí nebolo účelné rozhodnúť o zrušení dohľadu.

Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že matka si absolvovaním daného programu osvojila potrebné rodičovské zručnosti, došlo k zlepšeniu komunikácie medzi matkou a maloletým B.. Matka taktiež spoluprácou na referáte poradensko-psychologických služieb získala dostatok odborných zručností na zvládanie výchovy maloletého B., ktoré aplikuje vo svojej starostlivosti o neho. Vzhľadom k tomu, že matka prezentovala snahu pokračovať v danom poradenstve aj po zrušení výchovného opatrenia (poradenstvo jej vyhovuje, ako aj maloletému B., ktorý pod odborným dohľadom zaznamenáva veľké výchovné pokroky), súd prvej inštancie mal za to, že výchovné opatrenie splnilo svoj účel, a preto ho podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine zrušil. Súd prvej inštancie mal za to, že absolvovaním odborného programu spoločnosťou Orchidea, n.o., ako aj odborného poradenstva na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žiar nad Hronom získala matka dostatočné odborné znalosti na zvládanie záťažových situácií pri zvládaní výchovy maloletého B., ktorý trpí viacerými diagnózami - dyslexia, dysgrafia a syndróm ADHD s poruchami správania i pozornosti.

Súd prvej inštancie zistil určitú nekritickosť matky vo vzťahu k správaniu maloletého B., ktorú prejavuje vo vzťahu ku školskému prostrediu. Maloletý B. síce trpí poruchami správania z dôvodu niekoľkých diagnóz, pre ktoré je ťažšie vychovávateľný, avšak je potrebné, a to aj vzhľadom na krátkosť času od zverenia maloletého do starostlivosti matky, ako aj vzhľadom na zdravotný stav matky a vzhľadom na pretrvávajúce problémy so správaním maloletého B. v školskom prostredí, aby bol daný dohľad nad starostlivosťou u maloletého B. ešte ponechaný v účinnosti.

Zo správy základnej školy, ktorú maloletý B. navštevuje, totiž vyplynulo, že boli zistené u maloletého B. výchovné problémy, a to nevhodné správanie voči asistentke, ako aj voči žiakom (šikanózne správanie). Z uvedeného dôvodu bolo maloletému B. udelené v školskom roku 2019/2020 pokarhanie riaditeľkou školy. Zo správy základnej školy súčasne vyplynulo, že uvedené pokarhanie bolo B. udelené aj z dôvodu častého zabúdania si domácich úloh, pomôcok. Matka sa snaží spolupracovať so školou, avšak niekedy reaguje až po viacerých upozorneniach. Z vyššie uvedených dôvodov, ako aj s poukazom na zdravotný stav matky, ktorá trpí závažným psychiatrickým ochorením, mal súd prvej inštancie za to, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby bol dohľad nad jeho starostlivosťou naďalej monitorovaný súdom v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a školou. Aj keď je podľa názoru súdu prvej inštancie zrejmé, že matka si počas obdobia účinnosti nariadených výchovných opatrení dostatočne osvojila odborné zručnosti pri výchove maloletého B., súčasne z vykonaného dokazovania vyplynulo, že je nutné matke naďalej poskytnúť podporu zo strany orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, či zo školského prostredia pri výchove maloletého, ktorého výchova je nepochybne sťažená vzhľadom na diagnózy, ktorými trpí maloleté dieťa. Nepochybne od poslednej úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu došlo k zlepšeniu situácie v rodine, matka disponuje lepšími zručnosťami pri zvládaní starostlivosti o maloletého B. a jeho výchovy, avšak uvedenú starostlivosť je nutné naďalej monitorovať dohľadom za súčinnosti so školským prostredím, preto súd prvej inštancie návrh navrhovateľa na zrušenie výchovného opatrenia - dohľadu zamietol.

Súd prvej inštancie zdôraznil, že dôvod, ktorý uviedla matka pre zrušenie výchovného opatrenia (má sťažený z dôvodu nariadeného výchovného opatrenia prístup k rodinným prídavkom na dieťa), nemôže byť dôvodom, pre ktorý by mal súd zrušiť výchovné opatrenie, ktoré plní svoj účel.

O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“).

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie, konkrétne do výroku, ktorým súd prvej inštancie návrh navrhovateľa v časti zrušenia dohľadu nad výchovou maloletého B. Z. zamietol (druhý výrok), podal kolízny opatrovník včas odvolanie.

Navrhol, aby odvolací súd zmenil uznesenie v časti zrušenia dohľadu nad výchovou maloletého tak, že zrušuje výchovné opatrenie, a to určený dohľad nad výchovou maloletého B. Z., nar. XX. 8. XXXX, počnúc dňom právoplatnosti súdneho rozhodnutia.

Podľa jeho názoru súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Poukázal na dôvody, pre ktoré bol podaný návrh na zrušenie výchovných opatrení, ako aj dohľadu nad výchovou maloletého B. Z., pričom k odvolaniu pripojil list maloletého B. Z., Čestné vyhlásenie B. J. zo dňa XX. XX. 2020, a Správu z poradenského procesu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, Referátu poradensko-psychologických služieb zo dňa 12. 06. 2020.

Poukázal na to, že maloletý B. je dieťaťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a viacerými diagnózami (dyslexiou, dysgrafiou, syndrómom ADHD s poruchami správania i pozornosti). U maloletého B. sa objavilo nevhodné správanie voči asistentke, ako aj voči spolužiakovi pri spolupodieľaní sa na jeho šikanovaní. Podľa hodnotenia triednej učiteľky, na jednej strane je maloletý B. impulzívny, vzťahovačný a často chce byť stredobodom pozornosti, na druhej strane býva na vyučovacích hodinách aktívny a slušný. Pedagogovia školy alebo iné subjekty, pokiaľ by usúdili, že matka pri určitých rodičovských povinnostiach zlyháva, sami by iniciovali potrebu situáciu riešiť, napr. prostredníctvom sociálneho kurátora, čo sa doposiaľ nestalo.

Dlhodobým poskytovaním odborného psychologického poradenstva sa u matky rozvinuli rodičovské zručnosti a posilnili sa predpoklady pri zvládaní osobnej starostlivosti o maloletého B., ktorý je dieťaťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Matka s maloletým B. pravidelne spolupracuje so psychologičkou Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Žiar nad Hronom - p. PhDr. N.. Matka má diagnostikovanú psychiatrickú diagnózu, pre ktorú je dispenzarizovaná v starostlivosti psychiatricky Psychiatrickej nemocnice Kremnica. Pri zhoršení psychického stavu matka býva hospitalizovaná v Psychiatrickej nemocnici Kremnica. Zdravotný psychický stav matky je kolísavý. Maloletý má vytvorenú pozitívnu citovú (vzťahovú) väzbu k svojej matke, manželovi matky, bratovi,

starému otcovi. Rodinné i výchovné prostredie maloletého je konsolidované. Otec o maloletého Petra neprejavuje skutočný záujem.

Podľa jeho názoru matka ako aj manžel matky sú schopní samostatne hľadať a prijímať opatrenia za účelom riešenia situácie maloletého, majú záujem a vedia riešiť situácie týkajúce sa maloletého samostatne a matka nad rámec súdneho rozhodnutia spolupracuje s viacerými odborníkmi a inštitúciami. Mal za to, že výchovné opatrenia nariadené súdom stratili svoju opodstatnenosť. Výchovné opatrenia majú podľa neho zmysel v prípadoch, keď rodič nevie, nechce, alebo nemôže riešiť situáciu dieťaťa, alebo nie je schopný ju riešiť samostatne. Osobnostný potenciál matky i členov jej rodiny je podľa neho veľký. Nepriaznivý zdravotný stav matky pretrváva už dlhodobo a nie je podľa neho rizikom, resp. hrozbou pre maloleté dieťa a nemá vplyv na riadne zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, keďže matka adekvátne spolupracuje s odborníkmi, dodržiava liečebný režim a má oporu svojho manžela. Dodal, že maloletý B. vo veku 12 rokov si zdravotné problémy svojej matky uvedomuje a usiluje sa jej byť nápomocný a spolupracujúci.

Ďalej poukázal na § 15 ods. 2 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Konštatoval, že zrušením dohľadu nad výchovou maloletého B. orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately bude nielen monitorovať situáciu v rodine, ale podľa potreby aj poskytovať pomoc, ak si to budú situácia alebo pomery vyžadovať.

3. Okresná prokuratúra Žiar nad Hronom vo vyjadrení k odvolaniu kolízneho opatrovníka súhlasila s uznesením súdu prvej inštancie v plnom rozsahu.

Poukázala na písomné vyjadrenie Základnej školy s materskou školou Štefana Moyzeša v Žiari nad Hronom zo dňa 18. 05. 2020, ktorú navštevuje maloletý, v ktorej bolo uvedené, že maloletý v školskom roku 2019/2020 dostal pokarhanie riaditeľkou školy za veľmi časté zabúdanie domácich úloh, pomôcok, vykrikovanie na hodinách, nevhodné správanie sa k asistentke a spolupodieľanie sa na šikane spolužiaka. Maloletý je často riešený pre neplnenie si domácich úloh a nepripravovanie sa na vyučovanie, čo sčasti pretrváva aj pri súčasnej dištančnej forme vyučovania. Matka je ochotná spolupracovať, avšak počas osobných pohovorov uviedla, že maloletý ju nerešpektuje, neposlúcha jej upozornenia.

Taktiež poukázala na vyjadrenia kolízneho opatrovníka, že matka nad rámec súdneho rozhodnutia spolupracuje s viacerými odborníkmi a inštitúciami, a ak matka maloletého potrebuje pomoc pri výchove maloletého, sama sa na odborníkov z vlastnej iniciatívy obráti.

Podobne poukázala na správu psychologičky Referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR, W. S. Z., kde samotná psychologička uviedla, že matka ju požiadala o konzultácie nad rámec dohodnutých termínov v prípadoch, keď sa vyskytli nejaké problémy ohľadom výchovy maloletého, najmä problémy vzniknuté v školskom prostredí. V závere správy uviedla, že matka v prípade zrušenia povinnosti poradenského procesu spoluprácu neodmieta a poradenstvo budú realizovať podľa potreby. Rovnako aj z výsluchu matky v priebehu pojednávania podľa nej vyplynulo, že aj po zrušení výchovných opatrení budú s maloletým navštevovať psychologičku W. S. Z.. Ako hlavný dôvod zrušenia výchovných opatrení matka uviedla, že najviac jej vadí, že musí cestovať do Novej Bane, kde si preberá prídavky na maloletého, vzhľadom na jej diagnózu, a pretože je to pre ňu časovo náročné.

Podľa jej názoru dohľad nad výchovou maloletého stále plní svoj účel a je v záujme maloletého v ňom pokračovať, keďže matka maloletého ešte nedokáže samostatne a dostatočne riešiť vzniknuté situácie a problémy týkajúce sa výchovy maloletého, najmä čo sa týka školského prostredia. Pri riešení takýchto situácií sa vo väčšej miere spolieha na odbornú pomoc.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu kolízneho opatrovníka súhlasila s jeho odvolaním.

Uviedla, že sa o maloletého B. vzorne stará, pričom jej diagnóza ju neobmedzuje pri jeho výchove. Má fóbiu z cudzích ľudí a z veľkých priestorov, avšak doma je úplne v poriadku, čo podľa nej dokazujú aj výborné výsledky u maloletého B.. Maloletý ju rešpektuje a je na ňu silno citovo naviazaný. Naučila sa, ako má k nemu pristupovať vzhľadom na jeho poruchy. Maloletý sa jej aj zdôveruje s problémami v škole.

Konštatovala, že je pripravená aj naďalej s maloletým pracovať, a to aj s pomocou psychologického poradenstva. Dodala, že maloletého veľmi miluje a dokáže ho pripraviť do života.

5. Krajská prokuratúra Banská Bystrica (po prevzatí vstupu do konania v štádiu odvolacieho konania) vo vyjadrení k vyjadreniu matky k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

V celom rozsahu zotrvala na vyjadrení k odvolaniu podanom Okresnou prokuratúrou Žiar nad Hronom.

Podľa jej názoru súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a vzhľadom na rodinné pomery maloletého B. Z., viaceré diagnózy vyžadujúce špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, zaznamenané a preukázané výchovné problémy v správaní sa maloletého v školskom prostredí, dospel prvoinštančný súd k správnym skutkovým záverom.

Ďalej poukázala na Správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, odboru sociálnych vecí a rodiny, pracoviska Referát poradensko-psychologických služieb zo dňa 12. 06. 2020, vypracovanú Mgr. Z., podľa ktorej problémy s maloletým „vznikli v školskom prostredí, alebo sa priamo dotýkali správania sa dieťaťa počas vyučovania alebo vzdelávacieho procesu. Pri riešení týchto výchovných problémov, správania sa dieťaťa a dosahovanie výsledkov v škole sa javí z časti aj nedostatočná spolupráca školy a rodiny, pri riešení odporúčaní záverov psychologickéj a špeciálno-pedagogickej inštitúcie. Pri väčšej akceptácii týchto odporúčaní by pravdepodobne nemuselo dochádzať k takýmto sťažnostiam na správanie a dosahovanie školských výsledkov mal. B. ako dochádzalo“.

Poznamenala, že v dôsledku opatrení prijatých v súvislosti so šírením koronavírusu COVID-19 v čase konania a rozhodovania prvoinštančného súdu o návrhu navrhovateľa, prvoinštančný súd ani nemohol objektívne zisťovať aktuálne správanie sa maloletého B. v školskom prostredí, keďže výučba prebiehala dištančnou formou.

6. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k vyjadreniam matky a Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom i Krajskej prokuratúry Banská Bystrica v celom rozsahu zotrval na podanom odvolaní.

Poukázal na to, že dňa 11. 08. 2020 bolo vykonané sociálne šetrenie v domácnosti matky. Matka uviedla, že správanie maloletého B. je veľmi dobré. Maloletý B. je doma pozorný a úprimný. V jeho správaní ako matka nemá, čo „kritizovať.“ U maloletého vidí pozitívne zmeny. Maloletý v školskom roku 2019/20 ukončil šiesty ročník základnej školy. V druhom polroku školského roka 2019/20 bol maloletý zo správania klasifikovaný známkou veľmi dobrý (1), mal dve dvojky, jednu trojku a tri štvorky. Z niekoľkých vyučovacích predmetov nebol klasifikovaný. Mal pri nich iba slovné vyjadrenie: „absolvoval.“ 35 vyučovacích hodín mal ospravedlnených. Neospravedlnené vyučovacie hodiny vykázané nemal.

Matka v mesiaci júl 2020 bola štyri týždne hospitalizovaná v Psychiatrickej nemocnici prof. Matulaya v Kremnici. V uvedenom období sa o maloletého staral jej manžel a jej plnoletý syn Y.. S maloletým mala dohodnutú odbornú konzultáciu u psychologičky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Referátu poradenskopsychologických služieb v Žiari nad Hronom v mesiaci september 2020. V období letných prázdnin 2020 boli štyri dni stanovať pri Lovčianskej vodnej ploche. Maloletý sa naučil chytať ryby a veslovať. Maloletý jej pomáha.

Podľa kolízneho opatrovníka má maloletý B. v domácnosti vytvorené uspokojivé podmienky na bývanie, spánok, učenie sa, oddych i záujmovú činnosť.

Ďalej poukázal na to, že zo správy o maloleťom B. vypracovanej triednou učiteľkou i riaditeľkou školy dňa 18. 05. 2020 vyplynuli určité skutočnosti o výchovných problémoch maloletého B. v školskom prostredí a to spolupodieľanie sa na šikanovaní žiaka začiatkom druhého polroku školského roka 2019/20 a taktiež určité impulzívne a vzťahovačné prejavy maloletého v podobe zvyšovania hlasu, alebo odmietania spolupráce, ak sa veci nedejú podľa jeho predstáv. Na druhej strane maloletý B. býva na vyučovacích hodinách aktívny a slušný (pozdraví sa, poďakuje).

Je potrebné podľa neho zobrať do úvahy i skutočnosť, že od polovice mesiaca marec 2020 pre protipatrenia spojené so šírením koronavírusu, výučba dieťaťa prebiehala dištančnou formou. Maloletý B. i napriek nedostatkom v prejavoch správania v školskom prostredí bol na koncoročnom vysvedčení zo správania klasifikovaný známkou veľmi dobrý (1).

7. Otec sa k odvolaniu kolízneho opatrovníka nevyjadril.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - ďalej aj „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a uznesenie v odvolaní napadnutom výroku, ktorým súdu prvej inštancie zamietol návrh navrhovateľa v časti zrušenia dohľadu nad výchovou maloletého B. Z. (druhý výrok) a v závislom výroku o trovách konania (tretí výrok) potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

9. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

11. Súd prvej inštancie vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého uznesenia koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Uznesenie súdu prvej inštancie je presvedčivé, premisy zvolené v uznesení, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé.

12. Odvolací súd konštatuje, že prirodzeným základom starostlivosti o deti je ich vlastná rodina. Rodičia však nie sú a ani nemôžu byť jedinými nositeľmi starostlivosti o deti v modernej zložite štruktúrovanej spoločnosti, ktorá preberá niektoré úloh starostlivosti o deti na seba (napr. zdravotníctvo, školstvo a pod.).

13. Realizácia rodičovských práv a povinností ako i iné ďalšie práva a povinnosti rodičom k deťom, ktoré zákon rodičom priznáva, nie je ponechaná len na vôľu rodičov, ale podstatne sa dotýka celej spoločnosti. Z tohto dôvodu poskytuje štát prostredníctvom svojich orgánov dieťaťu ochranu, podporu a pomoc, a to v tých oblastiach, kde rodičia z najrôznejších dôvodov nie sú schopní alebo ochotní zabezpečiť riadnu starostlivosť a výchovu.

14. Dieťa je jedinec, ktorý vyžaduje zvláštnu ochranu a starostlivosť. Táto ochrana je mu poskytovaná predovšetkým v prostredí jeho rodiny. Pokiaľ však rodina z najrôznejších dôvodov neplní svoje funkcie, vyžaduje pomoc zo strany spoločnosti. Všeobecne platí, že zásah štátu do rodiny je na mieste iba vtedy, keď rodina z najrôznejších dôvodov (subjektívneho alebo objektívneho charakteru) nemôže svoje funkcie vo vzťahu k dieťaťu riadne vykonávať, nezabezpečuje teda ochranu a všestranný rozvoj. Pritom v tomto smere rozhodujúcim je princíp adekvátnosti, t.j. nájdenie miery intervencie do rodiny v záujme dieťaťa a zároveň nájdenie prostriedkov tejto intervencie tak, aby tieto prostriedky boli primerané, efektívne a rýchle, a to vzhľadom na záujem dieťaťa a práva jeho rodičov.

15. Riešenie tohto problému nie je jednoduché a je nesmierne citlivou záležitosťou súvisiacou s právom rodiny a jej jednotlivých členov na súkromie. Preceňovanie práva rodiny na súkromie znamená zbavenie dieťaťa ochrany, podcenenie tohto práva znamená nezákonný zásah do práva do práva na súkromie a môže vyvolať ďalšie nepriaznivé dôsledky.

16. Dieťa musí byť chránené nielen proti porušovaniu jeho práv tretími osobami, ale aj proti vlastnému konaniu.

17. Z Dohovoru o právach dieťaťa z r.1989 vyplýva, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom, na ktoré treba brať ohľad pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa dieťaťa. Vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa sú súdy povinné prihliadať najmä na záujem maloletého dieťaťa.

18. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže v zmysle ustanovenia § 37 ods. 2 Zákona o rodine rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu, b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad, ktorý sa vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, nešťátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené, c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin, pričom dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce, d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ (kolízny opatrovník) podal návrh na zrušenie výchovných opatrení nariadených rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 19P/18/2016 - 140 zo dňa

23. 03. 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 12CoP/5/2017-247 zo dňa 28. 09. 2017 ohľadne povinnosti matky a maloletého podrobovať sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom vrátane zrušenia dohľadu nad výchovou maloletého Petra.

20. Podľa ustanovenia § 37 ods. 7, 8 Zákona o rodine súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením. Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

21. Účinnosť uloženého výchovného opatrenia súd hodnotí priebežne a taktiež po skončení doby, na ktorú bolo uložené. Podkladom pre hodnotenie sú správy predkladané osobami, ktoré spolupracujú so súdom pri sledovaní výkonu jednotlivých výchovných opatrení (orgán sociálnoprávnej ochrany, obec, škola, neštátne subjekty, zariadenie, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené).

22. Odvolací súd (zhodne s názorom prvoinštančného súdu) konštatuje, že maloletý B. Z. i napriek tomu, že nad jeho výchovou bol nariadený dohľad, sa opakovane dopúšťa konania v školskom prostredí, ktoré je v hrubom rozpore so školským poriadkom.

23. Nie je možné neprihliadnuť na to, že maloleté dieťa sa nevhodným spôsobom správal k asistentke učiteľa, resp. sa spolupodieľal na šikanovaní spolužiaka (viď Správa Základnej školy s materskou školou Štefana Moyzesa, so sídlom Žiar nad Hronom zo dňa 18. 05. 2020; č.l. 30 spisu).

24. Odvolací súd konštatuje, že aj keď u maloletého bola zistená dyslexia, dysgrafia a syndróm ADHD s poruchami správania i pozornosti, táto skutočnosť neodôvodňuje a neospravedlňuje maloletého, aby maloletý nerešpektoval normy, školský poriadok, neprijal autoritu asistenta učiteľa, ohrozoval svojím konaním (psychické, fyzické) zdravie spolužiakov.

25. Je nevyhnutné, aby si maloletý uvedomil, že jeho správanie a každé konanie musí byť v súlade s normami spoločnosti, v ktorej žije (vrátane školského poriadku) a nie je možné akceptovať žiadne konanie, ktorým by došlo k ohrozeniu, resp. k porušeniu integrity iného jedinca.

26. Odvolací súd konštatuje, že cieľom výchovy je okrem iných nielen posilňovať úctu k rodičom, ale aj k ostatným osobám, získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pripraviť sa na zodpovedný život v spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, preberať na seba zodpovednosť, naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, rešpektovať všeľudské etické hodnoty.

27. Podľa názoru odvolacieho súdu záujem na riadnej výchove maloletého B. Z. si naďalej vyžaduje existenciu dohľadu nad výchovou maloletého, preto súd prvej inštancie postupoval správne, keď návrh navrhovateľa na zrušenie dohľadu nad maloletým zamietol.

28. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako uznesenie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku (druhý výrok) a v závislom výroku o trovách konania (tretí výrok) ako vecne správne potvrdiť (§ 387 ods. 1, 2 CSP)

29. Odvolaním nenapadnutý výrok uznesenia prvoinštančného súdu (prvý výrok) zostal nedotknutý (§ 367 ods. 2 CSP).

30. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania aplikoval odvolací súd ustanovenie § 57 CMP, § 52 CMP a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

31. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).